

2013-02-15

511-29174-2012

1265-202

Delgivningskvitto

Vår referens

Enligt Sändlista

Miljöavdelningen

Pontus Eriksson

040-252489

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun

Länsstyrelsen har tagit fram en skötselplan för naturreservatet
Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun.

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken
m.m. fastställer Länsstyrelsen skötselplanen, daterad den 15 februari 2013, för
naturreservatet Ramnakullabackarna (bilaga 1) i Sjöbo kommun.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 2.

Redogörelse för ärendet

Naturreservatet Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun bildades i juni 1973 för att
bevara områdets speciella geologi och öppna karaktär. Reservatet ska också
tillgodose friluftslivets intresse.

I samband med att reservatet bildades antogs också en skötselplan som legat till
grund för förvaltningen av området i närmare 40 år. Länsstyrelsen arbetade under
hösten 2012 fram ett förslag till ny skötselplan för naturreservatet. Förslaget
remissbehandlades under december 2012 och januari 2013. Länsstyrelsen har, i
den nu beslutade skötselplanen, tagit hänsyn till de synpunkter som framkom
under remissförfarandet.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen ska, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m., fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Skötselplanen ska säkerställa bevarandet av områdets geovetenskapliga värde och öppna karaktär samt skapa och tillvarata möjlighet till friluftsliv i området. Den ska även bevara reservatets biologiska värden och enligt Natura 2000, prioriterade habitat. Konflikt mellan olika mål för skötseln kan uppstå. Vid jämkning är det naturreservatets syfte som väger tyngst.

Beslutet har fattats av stf. naturvårdsdirektör Christer Persson. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även deltagit naturvårdshandläggare Pontus Eriksson, föredragande.

Christer Persson

Pontus Eriksson

Bilagor:

1. Skötselplan för naturreservatet Ramnakullabackarna
2. Hur man överklagar
3. Sändlista

Skötselplan för naturreservatet Ramnakullabackarna

Skåne län, Sjöbo kommun

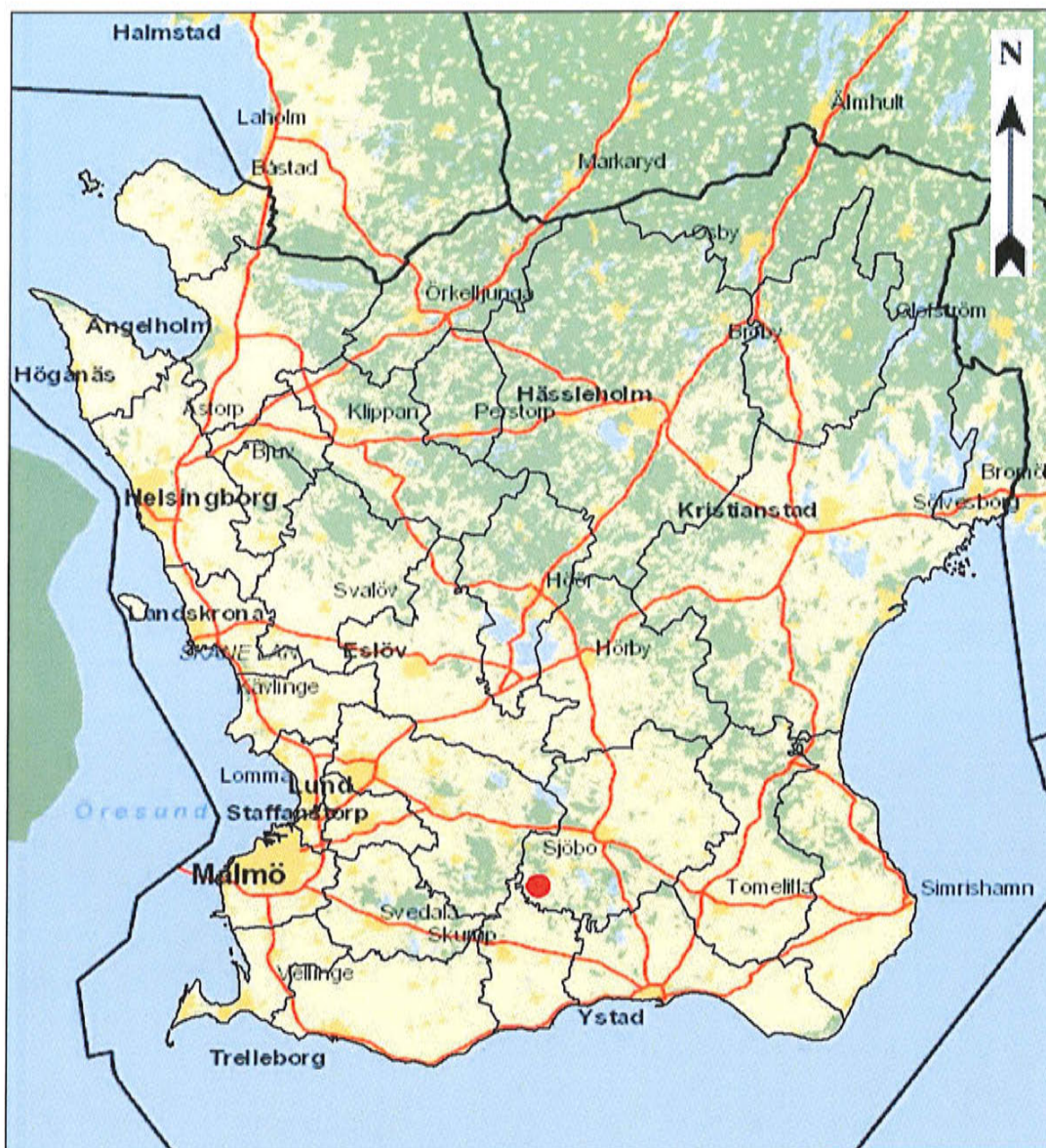
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten

Skötselplan för naturreservatet
Ramnakullabackarna

Dnr: 511-29174-2012
1265-202

Länsstyrelsen
Skåne

Naturreservatet Ramnakullabackarnas läge. Skala ca 1:700 000. © Lantmäteriet.

Fastställt: 2013-02-15

Dnr: 511-29174-2012
1265-202

Planförfattare: Pontus Eriksson

Beställningsadress: www.lansstyrelsen.se/skane

Copyright: Länsstyrelsen Skåne. Innehållet i detta dokument får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källa.

Omslagsbild: Pontus Eriksson

Inledning.....	4
1 Syftet med naturreservatet	4
2 Beskrivning av området	5
2.1 Administrativa uppgifter	5
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	6
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi.....	6
2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria	6
2.2.3 Biologi.....	8
2.2.4 Friluftsliv.....	8
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	9
3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning.....	9
3.1 Övergripande mål.....	10
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	10
4 Specifika mål för planeringsområden.....	11
4.1 Planeringsområde A – Öppen naturbetesmark.....	11
4.2 Planeringsområde B - Skogsbeklädd betesmark	12
5 Friluftsliv	12
5.1 Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar	12
5.2 Vägvisning	13
5.3 Renhållning och sanitära anordningar	13
5.4 Skötsel av anläggningar	13
5.5 Anläggningar och nyttjanderätt.....	13
6 Utmärkning av naturreservatets gräns	13
7 Tillsyn	13
8 Dokumentation och uppföljning.....	14
8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder.....	14
8.2 Revidering av skötselplanen	14
9 Kostnadsansvar och prioriteringar.....	14
10 Rödlistade arter	14
11 Källor	15

Bilagor

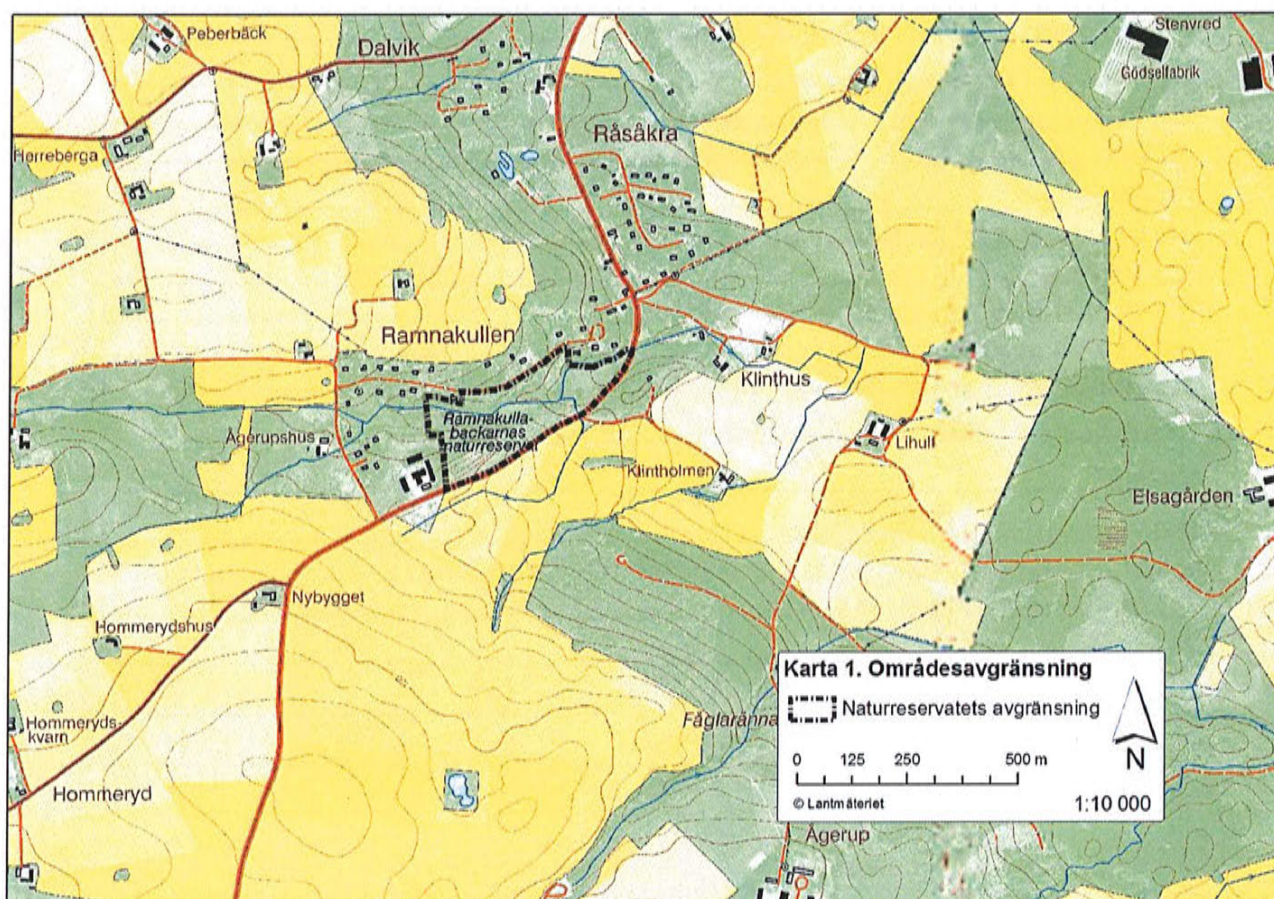
1. Jordartskarta, SGU, skala 1:3000
2. Naturvärdesutbredning i reservatet, Skogsstyrelsen, skala 1:3000
3. Naturtyper i reservatet och deras utbredning, enligt Natura 2000, skala 1:3000
4. Parkeringens placering, skala 1:2000

Inledning

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att skydda och vårda området på grund av dess betydelse för kännedom om landets natur, dess stora geovetenskapliga värde och dess värde för allmänhetens friluftsliv.

Målsättningen med skötseln och vården är att bevara områdets öppna karaktär.

Karta 1. Reservatet är markerat med punktstreckad linje på fastighetskartan.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Ramnakullabackarna
Kommun	Sjöbo
NVR -ID	2001564
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje i karta 1.
Fastighet	Ågerup 2:66
Markägarkategori	Naturvårdsverket
Läge	3,2 Km sydväst om Blentarps kyrka
Koordinat i centralpunkt	E: 409 765 N: 6 158 327 (SWEREF99)
Naturgeografisk region	Nr 7: Skånes sediment och horstområde
Inskrivna nyttjanderätter	Saknas
Gemensamhetsanläggningar	Parkering, spänger, informationsskyltar och stängselövergångar
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne
Areal	6,5 ha
Natura 2000-område	Nej
Naturresevat	Ja, beslut 1973-06-21

Tabell 1: Markslag i reservatet och deras utbredning.

Markslag	Areal (ha)	Övrigt
Öppen naturbetesmark	5	
Skogsklädd betesmark	1,5	
Vattendrag		Ca 500 m

Sedan implementeringen av det unionsrättsliga naturskyddet i svensk lagstiftning eftersträvas en Natura 2000-anpassning av skötselplaner även för områden som inte pekats ut som en del av det europeiska nätverket av skyddad natur. Här kommer naturtypsindelning (tabell 2) och bevarandemål för gräsmarkerna att behandlas i enlighet med riktlinjerna för Natura 2000-områden. Prioriterad naturtyp enligt Natura 2000 är markerad med *.

Tabell 2: Naturtyper i reservatet och deras utbredning. Prioriterad naturtyp enligt N-2000 är markerad med *.

Naturtyp	Areal (ha)	
	Fullgod	Icke fullgod
Silikatgräsmarker (6270)*	4	1
Svämlövskog (91E0)*	1,5	
Total areal naturtyper	5,5	1

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Naturreservatet är beläget på Romelesåsens nordsluttning. I reservatet är den huvudsakliga jordarten isälvsediment men även mindre områden med morän och urberg i dagen förekommer (bilaga 1). En getryggsformad rullstensås är ett tydligt landmärke i området. Från åsen krön är utsikten över Vombsänkan och Sövdesjön storslagen.

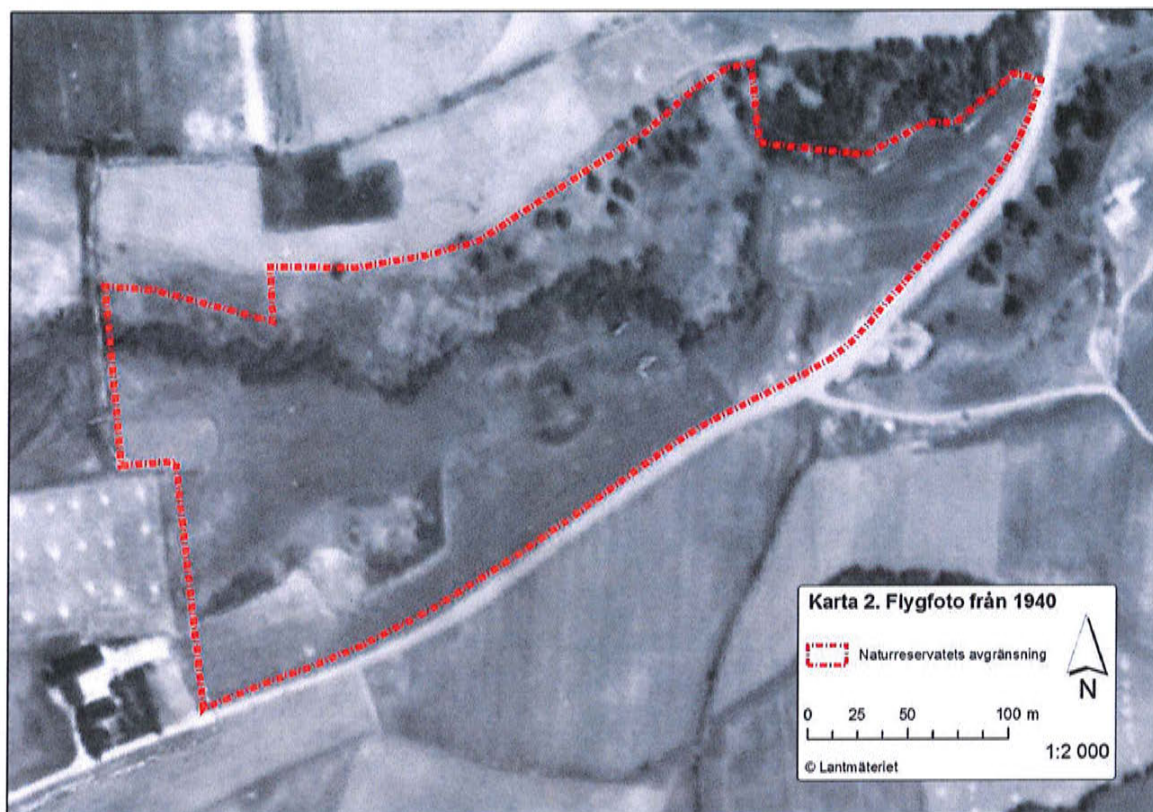
Åsens speciella morfologi uppstod antagligen genom att en isälv, av trycket under isen, tvingats uppför Romeleåsen. Vattnets hastighet har därför avtagit snabbt och sedimenten har då skapat en kort och kraftig ås. Precis öster om reservatet finns ett område med måttligt omlagrat isälvsediment som antyder att en isdämd sjö bildats vid avsmältningen och att issjöns vattenlinje låg någonstans i reservatets östra del. Sveriges geologiska undersökning ger hela objektet högsta naturvärdesklass.

I det grövre materialet på åsen hittas bland annat öländsk kalksten. Sedimentets kalkinnehåll ger goda förutsättningar för en rik flora.

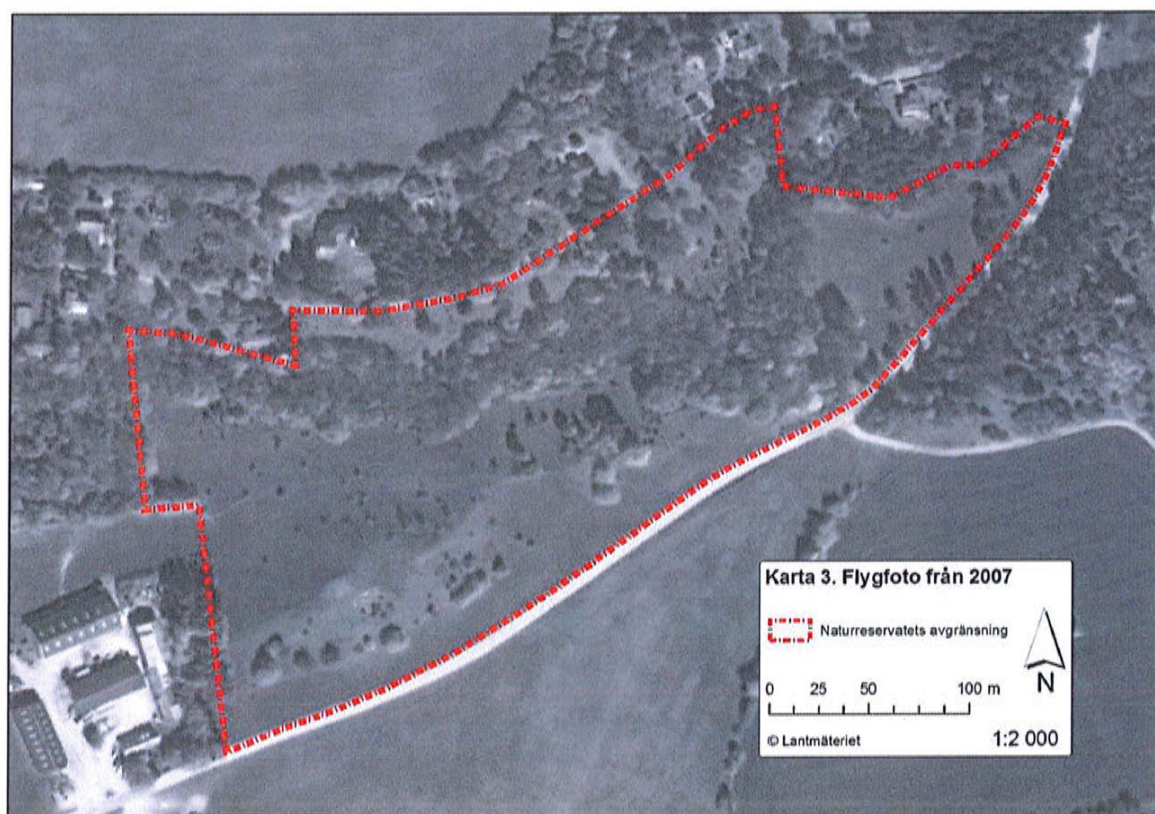
Två mindre bäckar rinner samman i reservatet. Båda dessa flyter i bäckraviner som antagligen till stor del skapats redan i samband med inlandsisens smältvattendränering. Vattenkemin kan förväntas variera påtagligt över året. Det relativa bidraget av källvatten respektive ytvatten från omgivande jordbruksmark beror på årstid och nederbörd.

2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Den historiska markanvändningen varierar i området. Vissa delar har med säkerhet varit bete under lång tid. Andra delar har använts som äng eller åker. Ytterligare andra har använts för skogsbruk under kortare period. Det historiska kartmaterialet i området är sparsamt och sträcker sig inte särskilt långt bak i tiden. Flygfoton från 1940 och 2007 finns i figur 2 respektive 3, tyvärr saknas motsvarande material för 1970-talets mitt. Sedan bildande av naturreservatet har hela området använts som betesmark. Det finns gott om odlingsrösen i och omkring reservatet.

Karta 2: Flygfoto från 1940.

Karta 3: Flygfoton från 2007.

2.2.3 Biologi

I huvudsak finns två naturtyper i området. Längs bäckfårorna finns svämlövskog (91E0)* och runt omkring finns artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270)* eller utvecklingsmark mot denna naturtyp (tabell 2 och bilaga 3).

Träden i bäckravinen är förhållandevis likåldriga. Många av alarna har påbörjat sockelbildning. Socklarna är en för naturtypen viktig struktur och dom utgör en del av många organismers livsmiljö. Skogen är utpekad som ett naturvärde med hög framtida potential (bilaga 2). Här växer bland annat alsidenmossa (LC).

På gräsmarkerna växer signalarter som backtimjan, jungfrulin, borsttåg och blodrot. Arterna indikerar liten gödselpåverkan och att området är välhävdat. Backtimjan och jungfrulin trivs på torra marker. Blodrot och borsttåg kräver något fuktigare växtplats. Även vildkaprifol finns i området (bild 1).

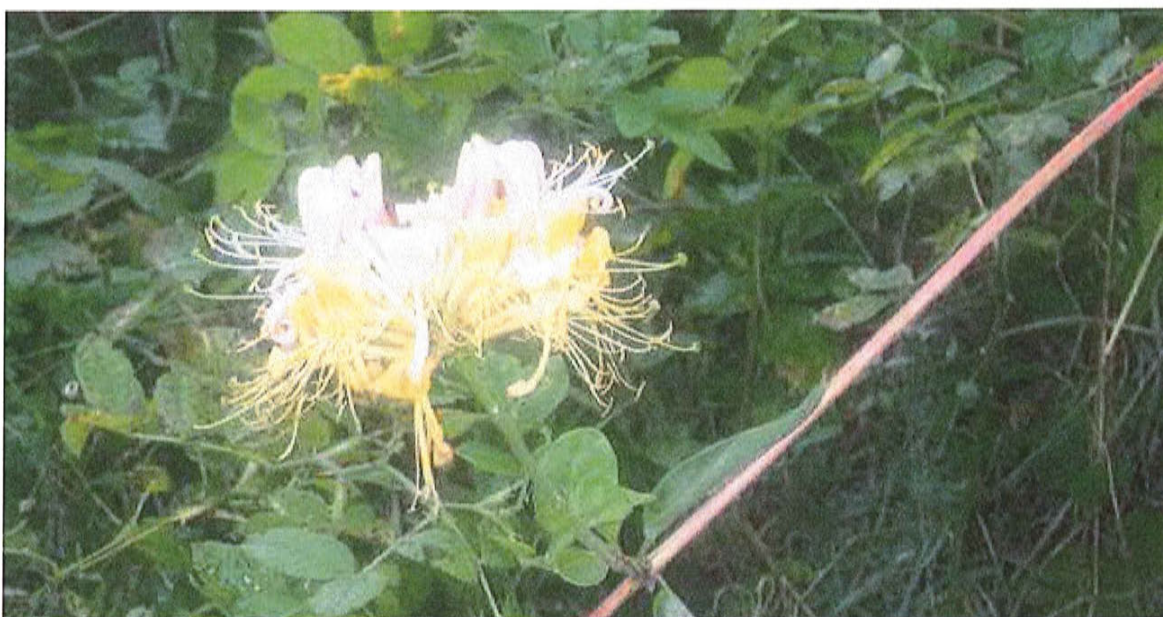

Bild 1: Nordens enda egentliga lian, vildkaprifol, förekommer i reservatet.

Några av reservatets mer skyddsvärda djur är allmän metallvingesvärmare, bredbrämad bastardsvärmare och hedpärlemorfjäril. Alla tre arter iaktogs födosöka i reservatet under 2012 och alla tre arterna är rödlistade i kategorin NT eller hänsynskrävande (se kapitel 10).

2.2.4 Friluftsliv

Reservatet är beläget någon mil från Sjöbo, ett par kilometers bilväg sydväst om Blentarp. Parkeringsplats med informationsskylt finns. Inhägnaden bryts av tre stängselgenomgångar, en på södra sidan, vid parkeringen, och två på norra. Två breda spänger korsar vattendragen längs en tänkt stig. Betesdjurens stigar är dock tydligare och enklare att hitta.

Behovet av eldstad och sanitära anordningar ses som ringa. Om framtida behov anses större kan anläggningarna kompletteras i anslutning till parkeringsplatsen.

Området går idag inte att nå med kollektivtrafik.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Det mest påtagliga hotet mot området är igenväxning och utebliven hävd men även allt för intensiv och tidig hävd kan orsaka skada på reservatets naturvärden. Tillförsel av näring genom gödsling, nedfall och utsläpp kan påverka området negativt. Även stödutfodring kan tillföra näring till markerna.

Farmakologisk behandling av betesdjur kan inverka negativt på många organismer. Idag är framför allt dynglevande organismer känslighet för avmaskningsmedel som uppmärksammas.

Erosion och markslitage har skapat sandblottor på några platser. Slitaget i dess nuvarande omfattning påverkar området positivt, då många arter är beroende av denna struktur. För mycket erosion kan på sikt påverka områdets karaktär (bild 2).

Bild 2: Sandblottor kan ha en positiv inverkan på biologisk mångfald men omfattningen får inte bli så stor att geologiska värden eller områdets karaktär påverkas.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande mål

Det viktigaste målet för skötseln är att bevara områdets öppna karaktär genom hävd och röjning vid behov. Ett annat mål är att bevara och utveckla betesmarkens naturvärden genom fortsatt välavvägd hävd. En tredje målsättning är att låta skogen åldras och få ett ökat inslag av död ved och mer varierande ålder, skogen skall dock inte tillåtas inverka menligt på områdets öppna karaktär. Det är också viktigt att området förblir tillgängligt så att friluftslivets intresse tillgodoses.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

Hela området skall hävdas genom bete. Betestrycket bör vara högt nog att förhindra igenväxning. Ett sambete med nöt och häst är att föredra. Med tanke på områdets betydelse för fjärilar kan betesfria år övervägas, detta kan dock inte prioriteras högre än områdets framtida hävd.

Att hålla efter sly och hindra igenväxning är prioriterat särskilt utanför de trädklädda bäckravinerna. Buskar och träd som inte insektpollineras avlägsnas i första hand. Att styra betesdjuren till olika delområden, genom fällning, kan bli aktuellt för att uppnå ett välavvägt betestryck. Det kan också vara av intresse att underlätta för djuren att röra sig mellan olika områden, om gallring krävs för detta bör det tillåtas. Betestrycket tycks idag vara svagare i den norra delen av reservatet.

Vid försvagad hävd kan putsning med skärande redskap bli aktuellt. Putsning bör inte ske före mitten av augusti då detta leder till försämrade förutsättningar för många av reservatets fjärilar. I branter och i områden med känslig geologi skall slitage från maskiner undvikas. Vid putsning under betessäsong kan avslagna växter lämnas till djuren.

Krypbjörnbär har ett starkt fäste i området och detta kan leda till igenväxning. Björnbärsuppslagen skall hållas efter. Rottryckning är den bästa metoden för detta. Dock kan ett och annat bestånd lämnas då många besökare uppskattar bären.

En mager jordmån är en förutsättning för en rik flora. Gödningsmedel och stödutfodring skall därför undvikas. Vissa undantag, vad gäller stödutfodring, kan göras i enlighet med arrendeavtal eller efter samråd med länsstyrelsen.

Naturligtvis skall bekämpningsmedel inte användas inom reservatet. Det är också viktigt att undvika avmaskning före betessläpp. Djur som har avmaskats får släppas ut på området först efter två veckor. Långtidsverkande preparat skall inte användas.

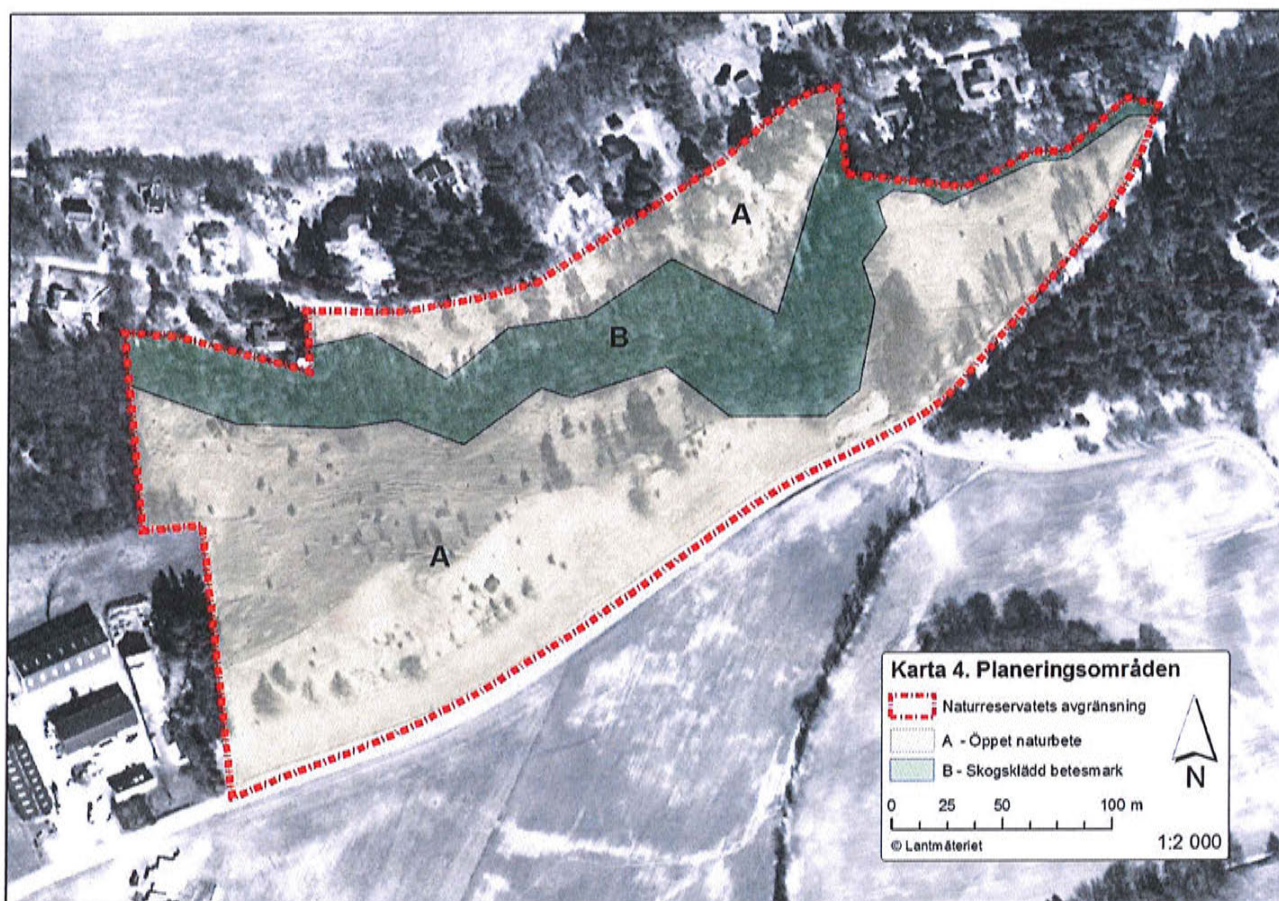
När det gäller skogen i bäckravinerna är en varierad ålderstruktur att föredra. Andelen död ved i form av stående döda träd, högstubbar, lågor etc. får gärna öka i området. Grov solbelyst död ved eftersträvas i första hand. Vid eventuell röjning är det viktigt att ta hänsyn till skogens ålderstruktur och att död ved lämnas. Med tanke på reservatets syfte kan inte värden knutna till skogen prioriteras högre än området öppenhet.

Alltför omfattande röjning och skötsel kan förstöra småbiotoper och kantzoner och bör därför undvikas.

4 Specifika mål för planeringsområden

Naturreservatet har delats in i 2 olika planeringsområden (karta 4), som har olika mål för skötseln och därmed också kräver olika skötselåtgärder. Skötsel av anläggningar behandlas i kapitel 5.4.

- Planeringsområde A - öppet naturbete
- Planeringsområde B - skogsklädd betesmark

Karta 4: Planeringsområden i reservatet.

4.1 Planeringsområde A – Öppen naturbetesmark

Naturtyp: Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270)* och utvecklingsmark mot denna naturtyp.

Det råder gynnsam bevarandestatus när:

Areal:

- Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270)* omfattar minst 4 hektar.

Struktur:

- Området hävdas på ett sådant sätt att förnaansamling och igenväxningsvegetation inte skadar eller minskar antalet hävdgynnade arter.
- Området hävdas på ett sådant sätt att träd- och buskskiktet inte täcker mer än 15 % av ytan.

Arter:

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen silikatgräsmarker (6270)*. Några av de, för naturtypen, typiska och karaktäristiska arter som påträffats i området är liten blålocka, bockrot, jungfrulin, gulmåra, blodrot och backtimjan.

4.2 Planeringsområde B - Skogsbeklädd betesmark

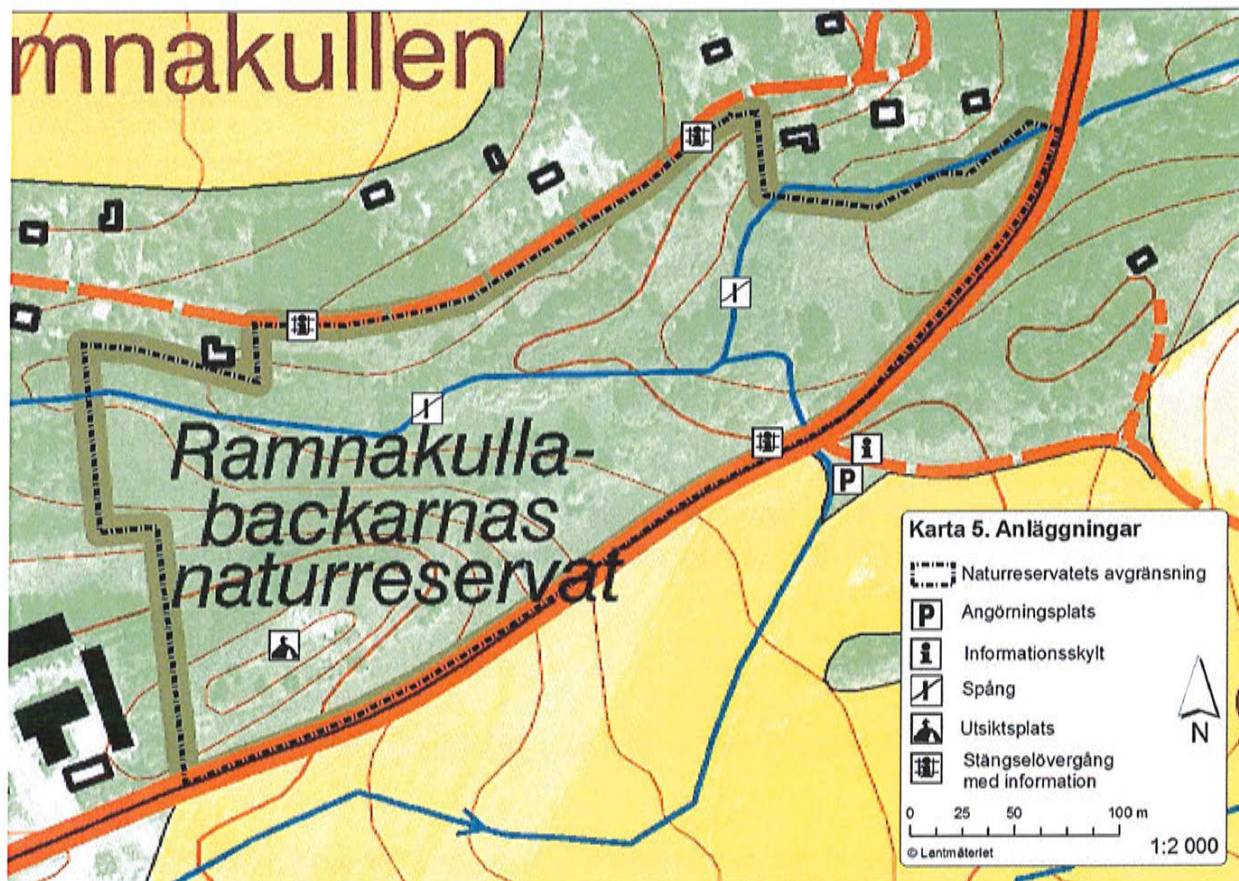
Naturtyp: Svämlövskog (91E0)*.

Naturtypens utbredning bör begränsas till bäckkravinerna och deras direkta omgivning för att inte inverka negativt på områdets öppna karaktär.

5 Friluftsliv

5.1 Tillgänglighet, parkering och informationsskyltar

Områdets gräns är väl markerad. Precis utanför området finns en angörningsplats med informationsskylt (karta 5). I anslutning till parkeringen finns en stängselgenomgång med tillhörande informationsskylt. På områdets norra sida finns ytterligare två stängselpassager med tillhörande skyltning. Två spänger korsar vattendragen där promenadstigen är markerad på informationskyltarnas karta.

Karta 5: Friluftslivets anläggningar i reservat.

Stigar i reservatet underhålls av förvaltaren vid behov. Vid behov kan nya leder eller stigar anläggas av förvaltaren eller med förvaltarens medgivande om det behövs för friluftsliv, rekreation eller utbildning. Detta ska i så fall ske utan att områdets bevarandevärden skadas på ett betydande sätt. Stigarna ska markeras.

Risken för konflikter mellan ridning, cykling och annan friluftsverksamhet bedöms som liten, då hela reservatet är inhägnat.

5.2 Vägvisning

Förvaltaren ansvarar för kontakten med Trafikverket.

5.3 Renhållning och sanitära anordningar

Det finns idag inga renhållnings- eller sanitära anordningar för allmänheten. Om naturvårdsförvaltaren bedömer att det finns behov av det kan man komplettera med detta framöver. Den lämpligaste placeringen är i anslutning till angöringsplatsen.

5.4 Skötsel av anläggningar

Parkeringsplatsen behöver plattas till och slås eller klippas regelbundet. Spänger, stängselpassager och även informationsskyltar behöver regelbunden tillsyn och skötsel.

Runt området löper ett stängsel med fyra rader taggtråd tillsammans med elstängsel. Tät och regelbunden tillsyn är av vikt, särskilt där vattendragen meandrar längs med och under stängsel.

5.5 Anläggningar och nyttjanderätt

Idag saknas avtal som reglerar nyttjanderätten för den mark som tagits i anspråk för naturreservatets parkering (bilaga 4). Då ett av reservatets syften är att tillgodose friluftslivets intresse och det inte går att nå området med kollektivtrafik är det angeläget att en sådan nyttjanderätt säkerställs. Ett alternativ är att flytta parkeringen till Ågerup 2:66, enligt förslaget i bilaga 4.

6 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av densamma.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan skötselåtgärder anpassas till ny kunskap.

9 Kostnadsansvar och prioriteringar

Arrendator ansvarar för och bekostar löpande skötsel av stängsel och områdets hävd. Förvaltaren ansvarar för skötsel av stängselgenomgångar, informationsskyltar, spänger, gränsmarkeringar och angörningsplats. Förvaltaren ansvarar även för revidering av skötselplan.

10 Rödlistade arter

Nedanstående artförteckning innehåller rödlistade arter med förkortning av hotkategori enligt ArtDatabankens rödlista från 2010. Kategorierna är utdöd (EX), nationellt utdöd (RE), akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT), kunskapsbrist (DD) och livskraftig (LC).

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori 2010
<i>Adscita statices</i>	allmän metallvingesvärmare	NT
<i>Argynnis niobe</i>	hedpärlemorfjäril	NT
<i>Zygaena lonicerae</i>	bredbrämad bastardsvärmare	NT
<i>Plagiothecium latebricola</i>	alsidenmossa	LC
<i>Setaria viridis</i>	kavelhirs	NT

11 Källor

Daniel, E., Beskrivningar till jordartskartor Tomelilla SV och Ystad NV, SGU Ae 99-100.

Flygbilder från 1940-talet, GIS-skikt, Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1991: Inventering av grus och alternativa material i Malmöhus län, Del 3: Sydöstra området, Miljövårdsenheten, Meddelande nr 1991:4.

Länsstyrelsen i Skåne län, 2003: Från Sandhammaren till Kullaberg, Naturvårdsprogram för f.d. Malmöhus län.

Ortofoto, GIS-skikt, Länsstyrelsen.

Olsson, Anna Karin. Pärigräs och ängabollar – växter i skånska naturbetesmarker och ängar, Länsstyrelsen.

SGU 2013, Grus och krossberg – databas.

SGU 2013, Jordarter 50 K – databas.

Skogsstyrelsen 2013, Naturvärden – databas.

Sumpskogar, GIS-skikt, Skogsstyrelsen.

Skånes flora, GIS-skikt, Länsstyrelsen.

Ängs- och betesmarksinventeringen, GIS-skikt, Länsstyrelsen.

Naturreservatet Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun bildades i juni 1973 för att bevara områdets speciella geologi och öppna karaktär. Reservatet skall också tillgodose friluftslivets intresse.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv och turism, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

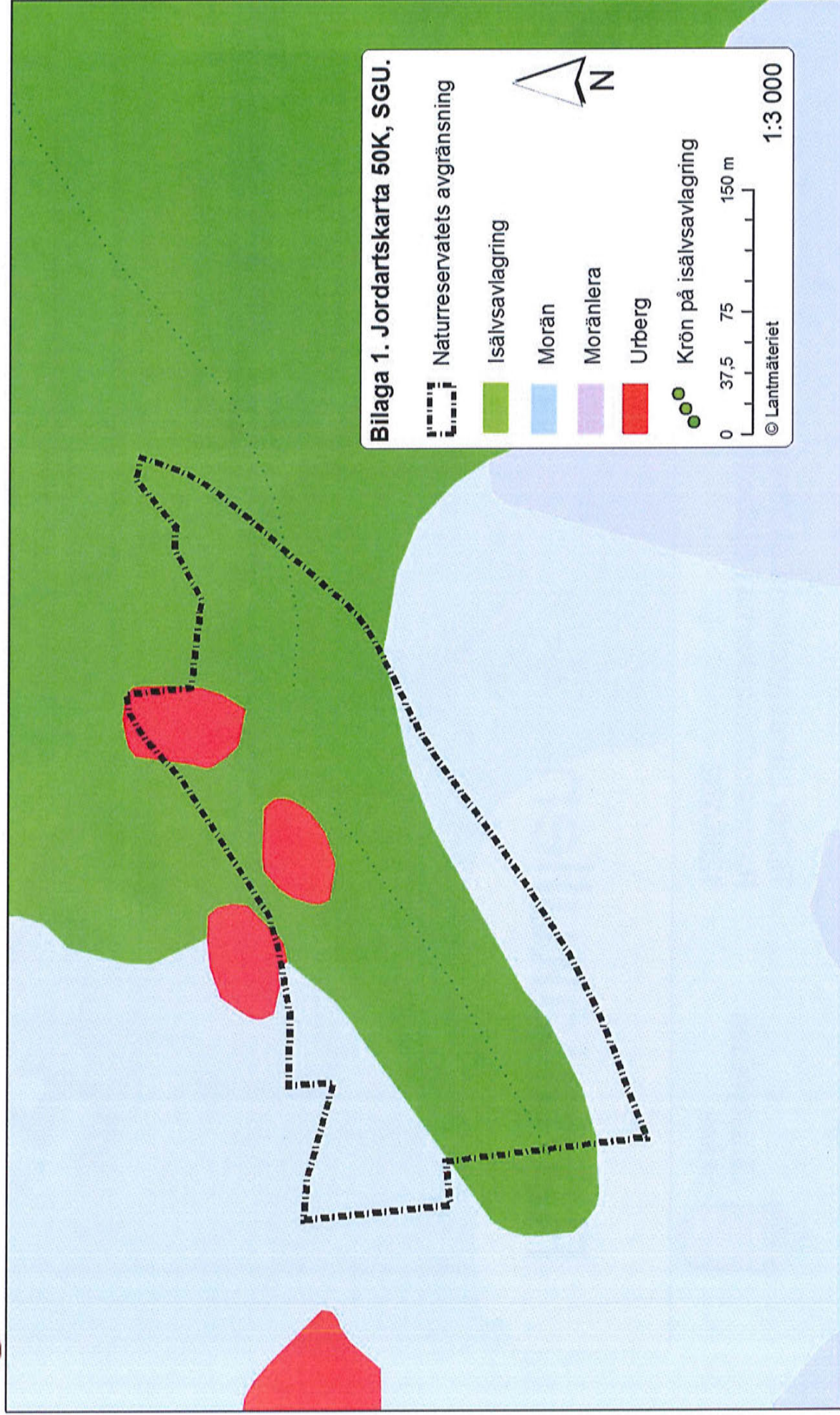
Östra Boulevarden 62 A, 291 86 Kristianstad
Kungsgatan 13, 205 15 Malmö
Tel 044/040-25 20 00, Fax 044/040-25 21 10
Epost skane@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/skane

www.lansstyrelsen.se/skane

Länsstyrelsen
Skåne

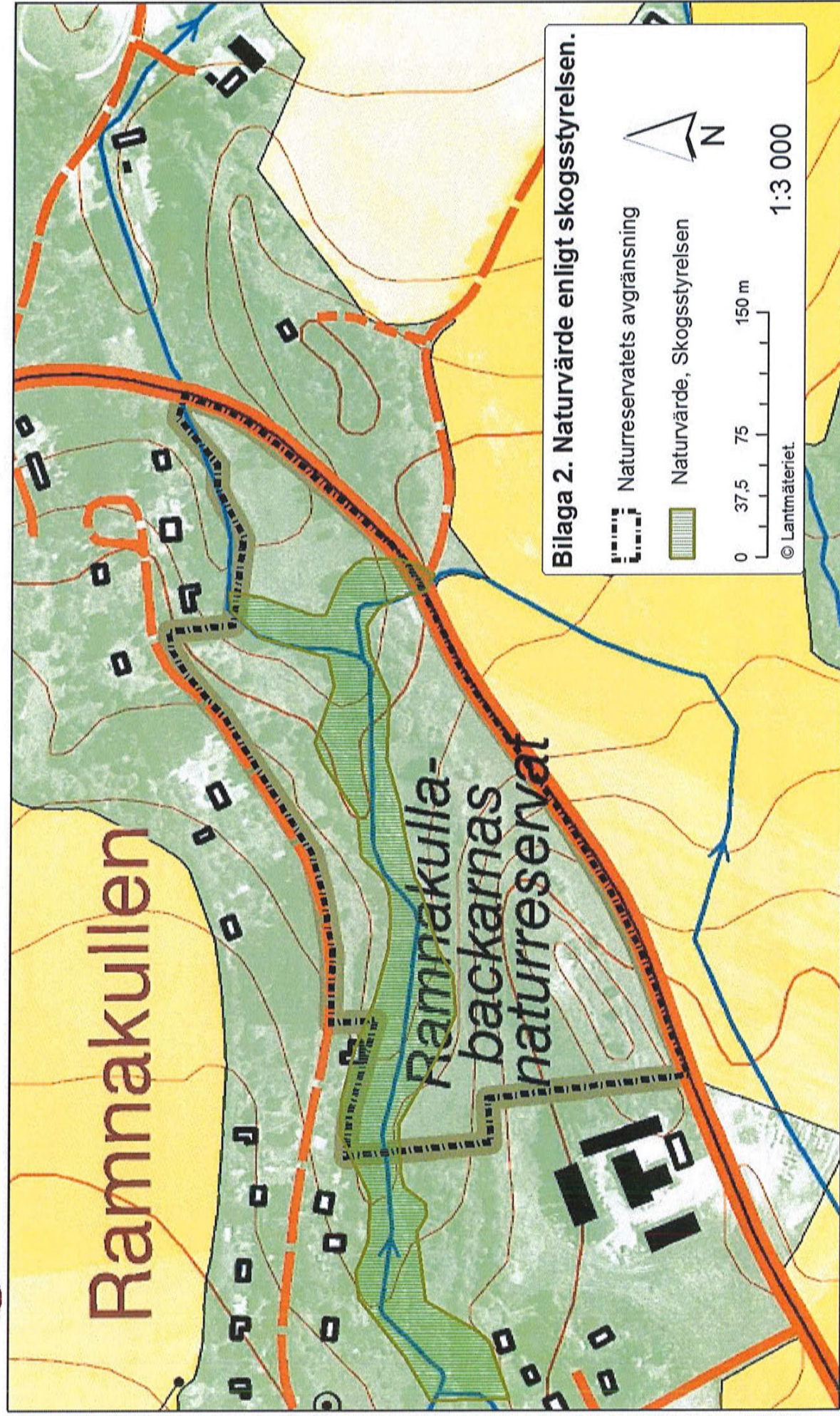
Tillhör Länsstyrelsens skötselplan för naturreservatet
Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun. Dnr: 511-29174-2012,
1265-202

Länsstyrelsen
Skåne

Tillhör Länsstyrelsens skötselplan för naturreservatet
Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun. Dnr: 511-29174-2012,
1265-202

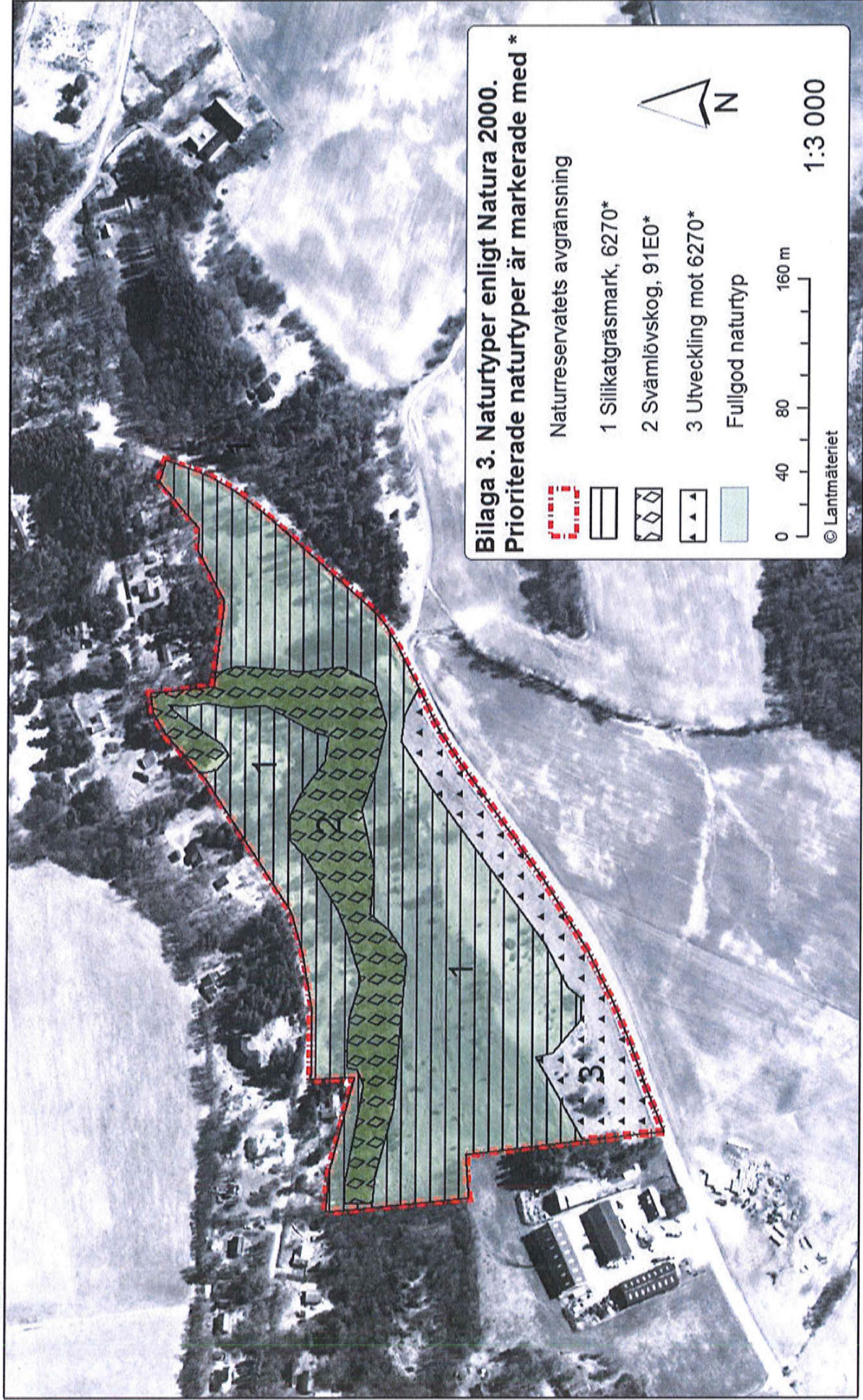

Bilaga 2. Naturvärde enligt skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen
Skåne

Tillhör Länsstyrelsens skötselplan för naturreservatet
Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun. Dnr: 511-29174-2012,
1265-202

Länsstyrelsen
Skåne

Tillhör Länsstyrelsens skötselplan för naturreservatet
Ramnakullabackarna i Sjöbo kommun. Dnr: 511-29174-2012,
1265-202

